

18.10. 2015 – Hospodinova svoboda = jediná pravá svoboda

1. čtení: Dt 8, 7-19

Píseň: 678 – Jeden Pán, jedna víra

Základ kázání: Ga 5, 13-16

Vážení shromáždění,

kdo nechce žít svobodně – ať už více nebo méně?

Nevím o člověku, který by nechtěl žít svobodně alespoň trochu. Nejde ani o výhradně lidskou touhu – zvířata jsou také raději svobodná než zotročená či uvězněná.

Svoboda jednotlivce i společenství je podstatnou oblastí každého náboženství. Křesťanství pak v tomto ohledu přeci jen trochu vybočuje z řady, neboť nevykupuje svobodu ani útekem ze světa ani nesvobodou jiných skupin lidí. Náboženství, ty tisícileté tradice lidských zkušeností s božskou sférou, už dávno rozpoznala, že člověk má takřka automaticky a samozřejmě svobodu za naplňování vlastní vůle, za cochcárnu: „Nejsem svobodný, dokud si nemohu dělat, co já uznám za správné, dobré, nebo co jen chci!“ A že tohle vede jen k jednomu otroctví za druhým.

Pro podklady není třeba chodit daleko, všichni jsme takové uchopování svobody zažili jako děti v rodině, jako dospělí v rodině, mezi kamarády. Zejména pak tváří v tvář institucím – zákonům, zprostředkovatelům energií, státní moci a také tváří v tvář různým církvím či náboženským hnutím. A je jedno, jestli jsme tuto cochcárnu jako svou svobodu chtěli my, nebo nás svou cochcárnou obtěžoval až znesvobodňoval někdo jiný.

Svoboda uchopená jako možnost jednat konečně dle své vůle, tedy svévolně, vede velmi rychle ke špatným koncům. Podobně jako prázdné fráze typu: „Svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého.“ Abych já byl svobodný, musí být

někdo jiný nesvobodný? V takovém světě bych teda žít nechtěl, to zase vede jen k útlaku, zlobě a utrpení.

Proud křesťanské tradice přináší něco úplně jiného: Svoboda je dar, nabídnutý a zaštiťovaný Hospodinem, Stvořitelem nebe i země. Svoboda je dar, který člověk přijímá za nic, pokud věří právě tomu garantovi. Hospodin tě uvedl do dobré země, vůbec do nějaké země, do života, dal ti možnosti a úspěchy, provedl tě mnohým nebezpečím i vodu ti z kamene vyvedl – tak o tom hovoří pátá kniha Mojžíšova (Dt).

Svoboda není v genetickém kódu živých tvorů. Není něco samozřejmého. Svoboda je dar, vždycky.

Proto nám Bůh nabízí svobodu, povolává nás k ní. Ne ke svobodě utopit se ve svých chutích, v kompenzacích vlastních traumat nebo vizích. Ne k dojmu, že ostatní jsou jen na obtíž mé svobodě, nebo jsou nástroji mé svobody. Ale ke skutečné svobodě. Hospodin povolal nás a každého k svobodě blahobytu, pokoje, lásky a soužití sobě rovných.

Takovou svobodu si člověk dát ani vymoci nemůže, protože pak právě snadno uvěří iluzi, že „blahobytu jsem se domohl svou silou a zdatností svých rukou“. A pak přichází zklamání a hněv, když vnější realita ukáže opak.

Abychom však mohli být svobodní, potřebujeme vysvobozovat z různých otroctví – ať už z otroctví mých chtění, vin, traumat, vizí nebo iluzí. A Bůh z nich vysvobozuje. Hospodin vysvobozuje také z otroctví obtížnosti druhých lidí, osvobozuje od tíže minulosti nebo budoucnosti. A zejména nám nabízí svobodu od sebe samých – jakkoli zrovna tuhle část lidí přijímají jen velmi neradi (nebo, lépe, ji raději nepřijímají).

Z daru Boží svobody tu sedí (a částečně stojí) také skupinka tak trochu čerstvých farářů. Snad také proto, aby šířili nabídku Božího vysvobození a správné uchopení této svobody. Ale pro faráře je svoboda větším břemenem než ostatním. Právě faráři, ba už jako vikáři, zažívají mnohé „kousání a požíráání jeden druhého“ – na sborech, v církevních strukturách, v kontaktu s lidmi odmítajícími Hospodina.

A právě faráři velmi snadnou zajedou do kolejí vlastních pravd, přesvědčení a moci – vždyť kdo zpochybňuje, co a jak děláme? Právě faráři se nejsnadněji dostanou do situace, kdy se neobtěžují vycházet lidem vstříc. Promýšlet, co dělat jinak, když dosavadní praxe mnoho ovoce nepřináší, ba někdy se dokonce už ani neobtěžují lidem ani zdůvodňovat své postoje, rozhodnutí, způsoby práce. Jaká nesvoboda, jaké otroctví, jaký dojem „úspěchu vlastních rukou“!

A jak snadno se pak může podobně chovat církev jako instituce!

Naštěstí, nebo spíše díky Bohu, je stále přítomno ono povolání ke svobodě. Vždy je přítomna možnost žít z Božího Ducha, z Boží vůle, a ne z toho, k čemu mě táhne moje přirozenost – pokud jsem vůbec dostatečně svoboděn ke znalosti své přirozenosti nebo Boží nabídky.

Snad nám tedy svoboda není a nebude pláštěm pro vlastní nepravosti. Snad nám nebude zmocněním k naplňování svých já, ale bude nám mocí do hloubky poznat každý sám sebe. Snad nám bude Boží svoboda mocí poznat do hloubky lidi a situace, v nichž se budeme nacházet nebo se už nacházíme. Snad nám ta Bohem darovaná svoboda bude mocí k daru svobody lidem kolem nás – a kolik nesvobody právě v české zemi je!

Kéž je nám všem svoboda také radostí a potěšením, že nemusíme podléhat ani otročit majetku, trendům nebo falešným učením či prostě zlu a utrpení. V Boží svobodě lze s radostí užívat majetek, trendy a přitom se jimi netrápit.

Kéž je nám Hospodinova svoboda mocí ke změně toho, co funguje špatně nebo vůbec – v první řadě v nás samotných, v druhé řadě pak na sborech, v rodinách, v církvi a nakonec snad ve světě.

Snad nezapomeneme, že velmi pravděpodobně tu darovanou svobodu zneužijeme, právě proto, že je darovaná. Prostě se to stane, všem lidem: farářům, politikům, rodičům, učitelům, manželům i bezdomovcům. Prostě podlehneme tahu vlastní přirozenosti, vlastního já.

Snad nezapomeneme na toto zneužití, protože to je velký kus svobody: Přiznat si a vědět, že jsem taky někdy pěkný osel. Že jsem ve svém životě mnoho zkazil, mnohým uškodil či ublížil. Že jsem otročil mnohému, a dost možná ještě stále otročím. Že jsem zneužil moc, která mi byla svěřena. Prostě že jsem zhřešil. Jak úmyslně, tak neúmyslně.

Vždyť není svobody bez pravdy. A svoboda bez lásky k sobě nebo bez stejné lásky k bližním? To je strašné otroctví pro všechny, i kdyby ta svoboda byla sebepravdivější. Hospodin nabízí právě svobodu v pravdě a v lásce, nabízí svobodu pravdy a lásky. A zaštití uje tento dar svobody mocí, která dokáže stvořit svět, vzkřísit mrtvé, proměnit lidské srdce i zachránit před vlastní duší, tělem i minulostí.

Tak od Hospodina přijímejme tuto svobodu plnými doušky. Tak se nechme touto svobodou proměňovat i křísit. Znovu a znovu. **Amen.**

Píseň: 421 – Ach, zůstaň svou milostí